

Archetype

"Archetypes" หรือ "ต้นแบบของตัวละคร" คือ แบบแผนของบุคลิก ตัวละคร หรือบทบาท ที่ฝังอยู่ในจิตใจมนุษย์ และพบได้ในเรื่องเล่าทุกวัฒนธรรม เช่น วีรบุรุษ, แม่, โจร, นักรบ, ตัวตลก, กบฏ, ผู้เสียสละ เป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนการแสดง (Acting) โดยใช้เพื่อเข้าใจจิตวิทยาและพฤติกรรมของตัวละครให้ลึกซึ้งขึ้น Archetype เป็นแนวคิดที่มักใช้ในด้านการละคร วรรณกรรม และจิตวิทยา

คิดค้นจาก Carl Gustav Jung (คาร์ล กุสตาฟ ยุง) นักจิตวิเคราะห์ชาวสวิส ผู้เป็นศิษย์ของ Sigmund Freud เสนอแนวคิด "จิตไร้สำนึกร่วม (Collective Unconscious)" ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนแบ่งปันความทรงจำและภาพต้นแบบเดียวกันในระดับจิตใต้สำนึก Archetype คือ "ภาพหรือรูปแบบพื้นฐานในจิตใจมนุษย์" เช่น

The Hero – ผู้กล้าหาญ ฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อเป้าหมาย

The Shadow – ตัวแทนด้านมืดของตัวเรา

The Mother – ตัวแทนของความรักและความอุดมสมบูรณ์

The Trickster – ตัวตลกเจ้ากลวง ผู้ก่อความเปลี่ยนแปลง

The Wise Old Man – ผู้นำทาง ผู้ให้คำแนะนำทางจิตวิญญาณ

นักแสดงใช้ Archetype เพื่อเข้าใจ "แก่นแท้ของตัวละคร" ว่าเขาหรือเธอมองโลกอย่างไร รู้สึกอย่างไร และตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างไร เช่น

ตัวละครแบบ "Victim" (เหยื่อ) จะพูดเบา หลบตา ไม่กล้าสู้

ตัวละครแบบ "Warrior" (นักรบ) จะยืนตรง มองข้างหน้า มั่นใจ

ต่อมา นักเขียน/นักเล่าเรื่อง เช่น Joseph Campbell (The Hero's Journey) และ Carol S. Pearson (The Hero Within, Awakening The Heroes Within) ได้พัฒนา Archetypes เพื่อใช้ในการเล่าเรื่อง การเขียนบท การสร้างตัวละคร และการพัฒนาตัวตน (Personal Development)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. Addict – ผู้เสพติด, ผู้หลงใหล

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้ตกอยู่ในความต้องการหรือพึ่งพาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนที่ยึดติดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง มักแสดงถึงความต้องการหลีกเลี่ยงหรือเติมเต็มบางอย่างในชีวิต

◆ **ตัวอย่าง:** คนติดเหล้า, คนติดเกม, นักพนัน

2. Advocate – นักเคลื่อนไหว, ทนาย, ผู้ปกป้อง

◆ **คำจำกัดความ:** คนที่ต่อสู้เพื่อสิทธิ ความถูกต้อง ผู้ที่พูดแทนหรือปกป้องผู้อื่น มีความกล้าหาญ ยึดมั่นในความยุติธรรม

◆ **ตัวอย่าง:** ทนายความ, นักเคลื่อนไหวทางสังคม, นักสิทธิมนุษยชน

3. **Artist** – ศิลปิน

◆ **คำจำกัดความ:** คนที่สร้างสรรค์งานจากจินตนาการ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกอย่างมีมุมมองเฉพาะตัว

◆ **ตัวอย่าง:** จิตรกร, นักดนตรี, นักเต้น, นักออกแบบ

4. **Athlete** – นักกีฬา

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้ฝึกฝนร่างกายและจิตใจเพื่อการแข่งขัน ตัวแทนของความพยายาม ความแข็งแรง และระเบียบวินัย

◆ **ตัวอย่าง:** นักฟุตบอล, นักวิ่ง, นักเทนนิส

5. **Beggar** – ขอดทาน, ผู้วิงวอน

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเพื่อความอยู่รอด มักแสดงความอ่อนแอหรือความต้องการบางสิ่ง

◆ **ตัวอย่าง:** คนเร่ร่อน, คนยากไร้, ผู้ลี้ภัย

6. **Bully** – คนรังแก

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้ใช้พลังกำลังหรืออำนาจบีบบังคับ กดขี่ผู้อื่น มักมาจากความกลัวหรือปมด้อยของตนในอดีต

◆ **ตัวอย่าง:** นักเรียนโรงเรียน, หัวหน้าที่ชอบข่มขู่

7. **Child** – เด็ก, ผู้อ่อนต่อโลก

◆ **คำจำกัดความ:** ไร้เดียงสา อยากรู้อยากเห็น ต้องการการดูแล บริสุทธิ บางทีก็อ่อนแอ

◆ **ตัวอย่าง:** เด็กน้อย, คนที่ไร้เดียงสาในโลกจริง

8. **Clown** – ตัวตลก

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้สร้างเสียงหัวเราะ บางครั้งปกปิดความเศร้า ซ่อนความรู้สึกจริงไว้ภายใต้หน้ากากแห่งความสนุก

◆ **ตัวอย่าง:** ตัวตลกในละคร, นักแสดงตลก

9. **Damsel** – หญิงสาวตกทุกข์ได้ยาก

◆ **คำจำกัดความ:** ผู้หญิงที่รอให้ใครมาช่วย ตัวแทนของผู้ที่ต้องการการปกป้อง มักเป็นเหยื่อของสถานการณ์

◆ **ตัวอย่าง:** เจ้าหญิงดิสนีย์ยุคเก่า, หญิงสาวในหนังโรแมนติก

10. Destroyer – ผู้ทำลาย

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้ที่มีพลังในการล้มล้างสิ่งเก่าเพื่อให้สิ่งใหม่เกิดขึ้น อาจดูโหดร้ายแต่มีจุดมุ่งหมาย
- ◆ ตัวอย่าง: นักปฏิวัติ, หัวหน้ามาเฟีย, คนที่วางระเบียบใหม่

11. Don Juan – จอมเจ้าชู้

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้ชายเจ้าสำราญ ใช้เสน่ห์ล่อหลอก เสน่ห์แรง มีเสน่ห์ต่อเพศตรงข้าม มักใช้ความรักเป็นเกม
- ◆ ตัวอย่าง: เพลย์บอย, พระเอกเจ้าชู้, นักรัก

12. Engineer – นักวางแผน, วิศวกร

- ◆ คำจำกัดความ: คนที่แก้ปัญหาอย่างมีระบบ คิดเป็นระบบ แก้ปัญหาได้ดี มีความแม่นยำ
- ◆ ตัวอย่าง: วิศวกร, นักวางกลยุทธ์, คนวางแผนแสบ ๆ

13. Father – พ่อ, ผู้นำครอบครัว

- ◆ คำจำกัดความ: ตัวแทนของการปกป้อง ดูแล มีความเข้มงวด หรือผู้ให้อำนาจ
- ◆ ตัวอย่าง: พ่อในบ้าน, เจ้านายที่เปรียบเหมือนพ่อ

14. Femme Fatale – สตรีอันตราย หญิงยั่ววน

- ◆ คำจำกัดความ: หญิงเสน่ห์แรงที่ดึงดูดและทำลายชาย ผู้หญิงที่ใช้เสน่ห์ล่อหลอก มักนำความวุ่นวายตามมา
- ◆ ตัวอย่าง: สายลับสาว, หญิงเจ้าชู้ในหนังนัวร์

15. Gambler – นักเสี่ยงโชค

- ◆ คำจำกัดความ: คนกล้าได้กล้าเสีย กล้าเสี่ยง มั่นใจในโชคหรือสัญชาตญาณ อาจดูประมาท
- ◆ ตัวอย่าง: นักพนัน, นักลงทุน, นักธุรกิจเสี่ยงสูง

16. Gossip – คนชอบนินทา

- ◆ คำจำกัดความ: ชอบพูดเรื่องคนอื่น ทำให้เกิดดราม่า กระจายข่าว ชอบเรื่องของผู้อื่น มักมีบทบาทในความขัดแย้ง
- ◆ ตัวอย่าง: แม่บ้านเม้าท์มอย, นักข่าวบันเทิง, เพื่อนในกลุ่มที่รู้เรื่องทุกคน

17. Healer – ผู้รักษา

- ◆ คำจำกัดความ: เยียวยาผู้อื่น มีเมตตา มุ่งช่วยเหลือผู้อื่นทั้งกายและใจ
- ◆ ตัวอย่าง: หมอ, นักบำบัด, ครูจิตวิญญาณ

18. Hedonist – ผู้เสพสุข

- ◆ คำจำกัดความ: มองหาความสุขเป็นหลัก มุ่งหาความพึงพอใจและความสุขส่วนตัว อาจมองว่าหลงตัวเอง
- ◆ ตัวอย่าง: สายปาร์ตี้, คนรักสบาย, เจ้าสำราญ

19. Hero – วีรบุรุษ

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม กล้าหาญ ยืนหยัดต่อสู้เพื่อความถูกต้อง
- ◆ ตัวอย่าง: กัปตันอเมริกา, นายทหาร, นักดับเพลิง

20. Judge – ผู้พิพากษา

- ◆ คำจำกัดความ: ตัดสินสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและยุติธรรม ใช้เหตุผลตัดสิน มักแยกแยะถูกผิดชัดเจน
- ◆ ตัวอย่าง: ผู้พิพากษา, คณะกรรมการตัดสิน, ผู้ใหญ่ที่ทุกคนฟัง

21. King – กษัตริย์

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้นำสูงสุด มีอำนาจ ปกครอง หนักแน่นและมีความรับผิดชอบสูง
- ◆ ตัวอย่าง: เจ้านายใหญ่, CEO, ผู้นำประเทศ

22. Lover – คนรัก

- ◆ คำจำกัดความ: คนที่มอบหัวใจให้ใครสักคน เต็มไปด้วยอารมณ์รัก ความผูกพัน และความโรแมนติก
- ◆ ตัวอย่าง: พระเอก-นางเอก, แฟนที่ทุ่มเท

23. Martyr – ผู้เสียสละ

- ◆ คำจำกัดความ: ยอมทุกข์เพื่อคนอื่น เสียสละตนเองเพื่อผู้อื่น แม้ต้องเจ็บปวดหรือสูญเสีย
- ◆ ตัวอย่าง: คุณแม่ที่อดเพื่อครอบครัว, นักบุญ, ผู้พลีชีพ

24. Miser – คนขี้เหนียว

- ◆ คำจำกัดความ: หวงของ ไม่กล้าใช้ ยึดติดกับทรัพย์สิน กลัวการสูญเสีย มักไม่แสดงออก
- ◆ ตัวอย่าง: เศรษฐีไม่ให้เงินลูก, คนประหยัดเกินเหตุ

25. Monk – นักบวช พระ

- ◆ คำจำกัดความ: ปลีกวิเวก แสวงหาความสงบ มุ่งสู่จิตวิญญาณ สันโดษ วางตัวเป็นกลาง
- ◆ ตัวอย่าง: พระ, ฤๅษี, นักสมาธิ

26. Mother – แม่

- ◆ คำจำกัดความ: เลี้ยงดู ห่วงใย เสียสละ ปกป้อง อ่อนโยน แต่บางทีก็ยึดติดหรือควบคุมมากเกินไป
- ◆ ตัวอย่าง: คุณแม่, ครูแม่พระ, หญิงผู้โอบอ้อมอารี

27. Mystic – ผู้หยั่งรู้

- ◆ คำจำกัดความ: เชื่อมต่อกับพลังลึกลับ จิตวิญญาณ เชื่อในพลังเหนือธรรมชาติ ลึกลับ มีญาณหยั่งรู้
- ◆ ตัวอย่าง: หมอดู, นักบำบัดพลังงาน, นักเวทย์

28. Nun – แม่ชี

- ◆ คำจำกัดความ: ยึดมั่นในศีลธรรม มีวินัยในตัวเอง ปฏิเสธโลกภายนอกเพื่อแสวงหาความสงบภายใน
- ◆ ตัวอย่าง: แม่ชี, หญิงนักบวช, ผู้ถือพรหมจรรย์

29. Prince – เจ้าชาย

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้นำวัยเยาว์ มีเสน่ห์แต่ยังไม่โตเต็มที่ อ่อนโยน
- ◆ ตัวอย่าง: เจ้าชาย, รัชทายาท, ชายหนุ่มอบอุ่น, ลูกชายเจ้าสัว

30. Prostitute – โสเภณี

- ◆ คำจำกัดความ: สัญลักษณ์ของการแลกเปลี่ยนคุณค่าเพื่อความอยู่รอด (ไม่จำเป็นต้องตีความเชิงลบ)
- ◆ ตัวอย่าง: คนที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อเงิน, คนที่ยอมขายจิตวิญญาณ

31. Queen – ราชีนี

- ◆ คำจำกัดความ: ผู้นำหญิง สง่างาม มั่นใจ ผู้ปกครองอย่างสง่างาม มั่นใจแต่บางครั้งก็เย่อหยิ่ง
- ◆ ตัวอย่าง: CEO หญิง, หญิงแกร่ง, ตัวละครหญิงนำในซีรีส์

32. Rebel – กบฏ

- ◆ คำจำกัดความ: ต่อต้านกฎเกณฑ์ ทำทลายอำนาจ ไม่ยอมจำนน กล้าหาญ
- ◆ ตัวอย่าง: นักศึกษาไฟแรง, คนหัวรุนแรง, นักปฏิวัติ

33. Saboteur – ผู้บ่อนทำลาย

- ◆ คำจำกัดความ: ทำลายความก้าวหน้าโดยไม่รู้ตัว ชัดขวางความก้าวหน้า ทั้งของตนเองหรือผู้อื่นแบบไม่รู้ตัว
- ◆ ตัวอย่าง: คนที่ล้มเหลวซ้ำเพราะทำลายตนเอง, เพื่อนขัดแย้งขัดขา

34. Servant – คนรับใช้

- ◆ คำจำกัดความ: ยอมให้ผู้อื่นใช้งาน เป็นผู้ตาม ถ่อมตน อุทิศตน บางทีก็ยอมให้ผู้อื่นใช้งานเกินควร
- ◆ ตัวอย่าง: ลูกน้องจงรักภักดี, แม่บ้าน, พนักงานรับใช้

35. Teacher – ครู

- ◆ คำจำกัดความ: ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ มีเมตตา สื่อสารได้ดี
- ◆ ตัวอย่าง: ครู, โค้ช, เมินเทอร์

36. Thief – ขโมย

- ◆ คำจำกัดความ: เอาของไม่ใช่ของตน อาจแยบยล แอบแฝง ฉลาดหลักแหลม ขโมยในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน
- ◆ ตัวอย่าง: โจร, นักธุรกิจหลอกลวง, สายลับ

37. Trickster – ตัวตลกวงโลก

- ◆ คำจำกัดความ: เล่นแผน หลอกล่อ ฉลาดแกมโกง เจ้าเล่ห์ มีไหวพริบ ทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงกะทันหัน
- ◆ ตัวอย่าง: ตัวละครตลกเจ้าเล่ห์, ตัวโกงในละคร

38. Vampire – แวมไพร์

- ◆ คำจำกัดความ: ดูดพลังคนอื่นเพื่อเลี้ยงตัวเอง มักต้องพึ่งพาเพื่อความอยู่รอดทางอารมณ์
- ◆ ตัวอย่าง: คนที่ชอบบ่นให้คนอื่นฟัง, เพื่อนที่เอาแต่ได้

39. Victim – เหยื่อ

- ◆ คำจำกัดความ: ยอมตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ถูกกระทำ ยอมจำนนหรือยึดติดกับบทบาทผู้ถูกกระทำ
- ◆ ตัวอย่าง: เหยื่อความรุนแรง, ผู้ถูกกลั่นแกล้ง

40. Warrior – นักรบ

- ◆ คำจำกัดความ: ต่อสู้จนถึงที่สุดเพื่อความถูกต้อง แข็งแกร่ง เด็ดเดี่ยว พร้อมต่อสู้เพื่อเป้าหมาย
- ◆ ตัวอย่าง: นักสู้ชีวิต, นักเคลื่อนไหว, นักกีฬาโอลิมปิก